

**LETNO
POROČILO
2020**

2020.

RAZVIJAMO IN OHRANJAMO KULTURNO DEDIŠČINO ZA NAŠE ZANAMCE.

Z inovativnimi pristopi, ki varstvo dediščine nadgrajujejo s principi iz sveta (socialnega) podjetništva, marketinga in arhitekture.

5 NAŠIH PRISTOPOV.

1. IŠČEMO NOVE IDEJE NA PODROČJU KULTURNE DEDIŠČINE IN JIH PREIZKUŠAMO V PRAKSI.

Za nas je kulturna dediščina vir inspiracij in idej za boljše življenje (manjših, perifernih in podeželskih) skupnosti in okolja. Ideje skozi različne aktivnosti identificiramo ter sami, s partnerji, lokalnim prebivalstvom in mladimi preizkušamo v praksi – bodisi podpiramo druge bodisi jih udejanjimo sami.

2. DEDIŠČINO STRATEŠKO UMEŠČAMO ZA TEMELJ RAZVOJA SKUPNOSTI IN OBMOČIJ.

Življenja in razvoja skupnosti si ne predstavljamo brez kulturne dediščine – le-ta je temelj identitete ljudi in prostora, stik preteklosti s prihodnostjo. Sodelujemo pri nastajanju strateških in izvedbenih načrtov (strategije, akcijski načrti, projekti za izvedbo ...), v katere smiselno umeščamo skrb za ohranjanje in predvsem razvoj dediščine.

3. SOUSTVARJAMO DEDIŠČINSKE PROSTORE ZA PRIHODNJE RABE

Živimo z dediščino. Dediščinske prostore raziskujemo in spreminjamo za življenje v 21. stoletju – s somišljeniki, partnerji in investitorji iščemo ravnovesje med ohranjanjem in razvojem s ciljem trajnostnega bivanja.

4. POVEZUJEMO RAZLIČNE AKTERJE (S PODROČJA KD IN IZVEN).

Ničesar ni mogoče doseči sam. Zato se povezujemo z najrazličnejšimi akterji, iščemo sinergije, včasih tudi ustvarjalno iskrenje. Vzpostavljamo nenavadne povezave, ki vodijo do novih pristopov in uravnoteženega razvoja.

5. DEDIŠČINSKIM AKTERJEM POMAGAMO PRI UVAJANJU SPREMEMB.

Sprememb ni enostavno vpeljati. Z mladostno energijo, inovativnimi pristopi in vizijo pomagamo pri definiranju zelenih sprememb in uvajanju le-teh: vse s ciljem boljšega opravljanja danega poslanstva.

DOSEŽKI 2020.

DOGODKI.

- 15+ izvedenih dogodkov
- 180+ udeležencev dogodkov
- 5+ izvedenih online dogodkov
- 150+ udeležencev online dogodkov

RAZPISI IN JAVNA NAROČILA.

- 24 prijav na razpise in javna naročila
- 10 uspešnih prijav na razpisih in javnih naročilih
- 10 novo začetih projektov

SREDSTVA.

- 40K pridobljenih sredstev preko razpisov in javnih naročil
- 56K sredstev pridobljenih na trgu
- 15+ prodajnih sestankov

PRODUKTI IN STORITVE.

- 4 arhitekturna svetovanja v sodelovanju s KD ProsoRož
- 2 Idejna načrta prenove idrijske rudarske hiše v sodelovanju s KD ProstoRož
- 2 delavnici marketinga nepremičnin
- 4 individualna marketinška svetovanja
- 4 izdani priročniki
- 4 spletne strani
- 1 celostna grafična podoba Idrije
- 9 grafičnih oblikovanj
- 4 turistični programi
- 2 virtualni razstavi
- 1 TBI

POVEZOVANJE.

- 10 sklenjenih partnerskih sporazumov

JAVNO MNENJE.

- 4 ankete
- 750+ anketirancev

MEDIJSKA POJAVNOST.

- 10+ radijskih prispevkov
- 30+ prispevkov v tiskanih medijih
- 20+ izdanih novičnikov / 150+ naročnikov
- 3 podcasti
- 3 prezentacije dela tuji javnosti

DRUŽBENA OMREŽJA.

- 120+ FB objav
- 250+ novih FB všečkov
- 1K+ povprečni doseg na objavo

INAZGHI.

70+ obiskovalcev
Inzaghija

KADER.

4 zaposleni
100+ dni dela od
doma

PROJEKTI IN NOVA SODELOVANJA.

POVEZOVANJE = TRAJNOST

Uspešna prijava na razpis Ministrstva za javno upravo za profesionalizacijo NVO je Društvu Idrija 2020, Mladinskemu centru Idrija in Zvezi prijateljev mladine Idrija omogočila zaposlitev po ene osebe za poln delovni čas za leti 2020 in 2021, kar je močno okrepilo področje nevladnega sektorja na Idrijskem. Na široko zasnovan projekt smo vezali mnogo aktivnosti, v letu 2020 pa je vse organizacije gotovo najbolj povezala priprava nove Strategije za mlade Občine Idrija. Skupaj smo pripravili vprašalnik o stanju na področju mladih v občini, na katerega se je odzvalo več kot 500 anketirancev, od tega več kot 200 mladih, izvedli 3 srečanja z mladimi z idrijskega podeželja ter opravili 15 evalvacij različnih društev, organizacij in institucij, ki na tak ali drugačen način v svoje dejavnosti vključujejo mlade. S tem smo dobili odličen pregled nad stanjem med mladimi, ki je bil v veliko pomoč pri pripravi nove Strategije za mlade Občine Idrija.

PETA ŠTEVILKA REVIFE TBI

Posebej smo veseli, da nam je bila z uspešno prijavo na razpis Ministrstva za javno upravo po nekaj letih premora omogočena priprava nove, pete številke revije TBI (To bo Idrija), v kateri na kakovosten in vizualno privlačen način svoj prostor najdejo navdihujoče zgodbe, pobude in kritične analize stanja v lokalnem okolju. V peti številki predstavljamo vizijo razvoja mladinskega objekta na Ulici IX. korpusa 17, manifest za oblikovanje festivala industrijske kulture v Idrije, fotografsko reportažo o idrijskih rudarskih hišah ter članka o Prazniku idrijskih žlikrofov in projektu E-kološko kolovratenje. In še mnogo drugih zanimivih vsebin!

COMMON HERITAGE

S partnerji iz Španije, Italije, Malte in Grčije pripravljamo vodnik, kjer bomo predstavili, kako lahko prav vsak oživi dediščino in tako pomaga pri krepitvi lokalne skupnosti! V zadnjih mesecih smo sodelovali na treningih, kjer smo spoznavali, kako delujejo skupnostne zadruge v Italiji, iskali nove poslovne priložnosti na področju kulturne dediščine in spoznali, kakšni so izzivi na področju dostopnosti kulturne dediščine za osebe z ovirami.

UNDER THE LOUPE: RURAL YOUTH WORK!

Občina Idrija se podobno kot druga podeželska območja v Sloveniji in svetu sooča z upadom prebivalstva. Ravno ta izziv pa naslavlja nova brošura Korak naprej za podeželsko mladino, kjer predstavljamo strategije in usmeritve mladinskega dela na podeželju, možnosti financiranja in kar nekaj dobrih praks s področja podeželskega mladinskega dela. Veseli nas, da je to ena prvih brošur, ki predstavlja mladinsko delo v državah nekdanje Jugoslavije, saj se osredotoča na področje Slovenije, Srbije in Hrvaške.

PROJEKT REACH

Sklenili smo dogovor o sodelovanju z mednarodno mrežo partnerjev projekta REACH, katerega namen je spodbujanje in promocija inovativnih pristopov za ohranjanje kulturne dediščine. Posebno pozornost je pri mednarodnih partnerjih vzbudil tridnevni HeritageHack, ki so ga izpostavili tudi mednarodnem portalu Digital Meets Culture. Ponosni smo, da lahko pri izmenjevanju izkušenj in širjenju zavedanja o pomenu ohranjanja kulturne dediščine sodelujemo z organizacijami, kot so univerza v britanskem Coventryju in španski Granadi ter z univerzo Eötvös Loránd iz Madžarske in Karlovo univerzo iz Češke, Fundacijo Preußischer Kulturbesitz, s podjetjem Promoter iz Pise in Ministrstvom za gospodarski razvoj Republike Italije.

IDRIJSKA RUDARSKA HIŠA – ŠOLA TRAJNOSTNEGA STAVBARSTVA

Ob finančni podpori Ministrstva za okolje in prostor smo v sklopu projekta »Idrijska rudarska hiša – šola trajnostnega stavbarstva« za dijake 2. letnika Gimnazije Jurija Vege Idrija pripravili poseben naravoslovno-kulturni dan, namenjen spoznavanju dragocenosti idrijske stanovanjske dediščine. Z dogodkom smo želeli pokazati, da je lahko tradicionalna stanovanjska arhitektura v Idriji dragocen vir znanja na različnih področjih. K sodelovanju smo povabili strokovnjake z različnih področji, ki so dijake na delavnicah seznanili z raznolikimi znanji, segajočimi od sociologije in zgodovine, do arhitekture, fotografije, geografije, matematike in uporabe apna. Za zapisovanje ugotovitev smo posebej za to priložnost oblikovali beležko, izdali pa bomo tudi koledar, ki ga bodo krasile fotografije s fotografske delavnice in ugotovitve z ostalih delavnic.

KULTURNA DEDIŠČINA KOT POSLOVNA PRILOŽNOST

Operacija, razvita v okviru tekmovanja Evropske komisije "EU Social Innovation Competition", je v letu 2020 skozi številne aktivnosti informirala in izobraževala o novih načinih zaposlovanja mladih skozi kombiniranje kulturne dediščine in podjetništva. Ob finančni podpori Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) smo v sodelovanju s partnerji Kooperativa Drowa z.o.o. in Zavod za turizem Idrija ustvarili koordinirano podporno okolje za podjetja na področju dediščine, popisali poslovne priložnosti v občinah Idrija in Cerklje, pripravili ustrezna gradiva za tovrstno podjetništvo, izvajali javne dogodke z namenom izobraževanja o načinih trženja produktov in storitev kulturne dediščine, izvedli praktično delavnico razvoja novih trajnostnih produktov na temelju dediščine ter raziskali javno mnenje o kombiniranju dediščine in podjetništva. Namen operacije ni bil zgolj v prepoznavanju novih poslovnih priložnosti s področja dediščine in informiranju ter izobraževanju mladih o lokalnih zaposlitvenih potencialih, temveč tudi v ozaveščanju o pomenu socialnega podjetništva v sferi dediščine. Ta lahko ponudi številne inovativne in trajnostne rešitve na probleme lokalnega okolja, brez da bi pri tem dediščino ogrozilo ali poškodovalo.

PRENOVE IDRIJSKIH RUDARSKIH HIŠ II (PIRH-II)

V letu 2020 smo ob finančni podpori Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) izvajali projekt Prenove idrijskih rudarskih hiš II (PIRH-II), v okviru katerega smo se bolj podrobno posvetili stanovanjski dediščini našega mesta. S projektnimi partnerji ABC Merkur, KD ProstoRož, Mladinski center Idrija in Mestni muzej Idrija smo izvajali arhitekturna in marketinška svetovanja lastnikom idrijskih rudarskih hiš, izdelali dva idejna načrta prenove za rudarski hiši Menard in Giser, vzpostavili pisateljsko rezidenco v Rudarski hiši na Bazoviški 4, izdali publikacijo o rudarskih blokkih v Rudarski ulici, izdelali krovno stran o idrijskih rudarskih hišah ter oblikovali in pilotno izvajali nove turistične in andragoško-pedagoške programe. Z operacijo smo želeli pokazati, da je najboljšo ohranjanje dediščine življenje z njo ter obenem poudariti pomen revitalizacije stavbne dediščine kot primer dobre prakse za trajnostni razvoj usmerjeno mesto.

CELOSTNA GRAFIČNA PODOBA DESTINACIJE IDRİJA

V okviru operacije Krovna destinacijska znamka Idrija, ki je bila financirana iz Programa Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), je bil Zavod ID20 izbran kot izvajalec za pripravo celostne grafične podobe destinacije Idrija. Doslej na omenjenem območju namreč ni bilo poenotene zunanje podobe, s katero bi se ta lahko jasno in zapomnljivo predstavljala preko različnih vizualnih medijev doma in na tujem. V okviru celostne grafične podobe smo pripravili smernice na vsebinskem in grafičnem nivoju, s serijo praktičnih podlog in primerov, pa predstavili primere aplikacij teh principov na vrsto materialov, s ciljem usklajenega in razpoznavnega komuniciranja destinacije Idrija. Celoten projekt, ki je od začetka februarja 2020 potekal v sodelovanju z Občino Idrija, kot naročnikom in Zavodom za turizem Idrija, kot koordinatorjem, je vključeval preko 20 sestankov, na katerih so potekale predstavitve in usklajevanja.

INZAGHI.

STROJNICA JAŠKA INZAGHI JE DOKAZ IN POPOLNA PONAZORITEV TEGA, KAKO STARO LAHKO SOBIVA Z NOVIM. IN KAKO PREDSTAVITI DEDIŠČINO, NE DA BI TA OVIRALA RAZVOJ. PREJ NASPROTNO.

Območje jaška Inzaghi, »na Sagah« bi rekli Idrijčani, predstavlja enega od pomembnejših pomnikov bogate industrijske dediščine Idrije, našega najstarejšega rudarskega mesta. Višinska vertikala, ki se v spodnjem delu prične s strojnico, v kateri je še danes ohranjena izvozna naprava, poteka prek kovičenega jeklenega stolpa in se zaključuje pod Smukovim gričem, kjer se nahaja vhod v jašek Inzaghi.

S kopanjem jaška so pričeli leta 1764 in končali leta 1890. Takrat je obsegal kotlovnico in strojnico, pozneje pa so namestili še dvigalo, ki je služilo za izvoz rude na površje ter transport rudarjev in opreme. Leta 1952 so z elektrifikacijo pogona strojnico jaška premaknili v novozgrajeni objekt, kjer je obratovala do poznih sedemdesetih let. Strojnica jaška Inzaghi je danes del Unescove svetovne dediščine živega srebra, spomenik lokalnega pomena in pomemben pomnik tehniške dediščine rudarjenja živega srebra v Idriji. Po več letih zapuščenosti je Občina Idrija leta 2005 strojnico in izvozno napravo zgledno obnovila za potrebe turistično-informacijskega centra, ki pa se je relativno hitro preselil v staro mestno središče. Izjemna atmosfera in kulisa sta kar klicali po novih vsebinah.

V strojnico sta se leta 2019 vselila Društvo Idrija 2020 in Zavod ID20, Občina pa program podpira z omogočanjem brezplačne najemnine. Ob vselitvi in opremljanju prostora se je zasledovala vizija, da Inzaghi postane prostor, kjer se preteklost sreča s prihodnostjo. Prostor, kjer kulturna dediščina dobi nov pomen in zaživi kot prostor inspiracije, sodela, socialnih inovacij in novih zgodb. Inzaghi tako predstavlja enega najbolj nenavadnih pisarniških prostorov v regiji, je idealen za najrazličnejše javne dogodke, predavanja in delavnice ter je stičišče ljubiteljev kulturne dediščine. Svetovna dediščina je tako tudi ponovno na ogled – skozi vodene ogledne in predstavitve naključnim obiskovalcem.

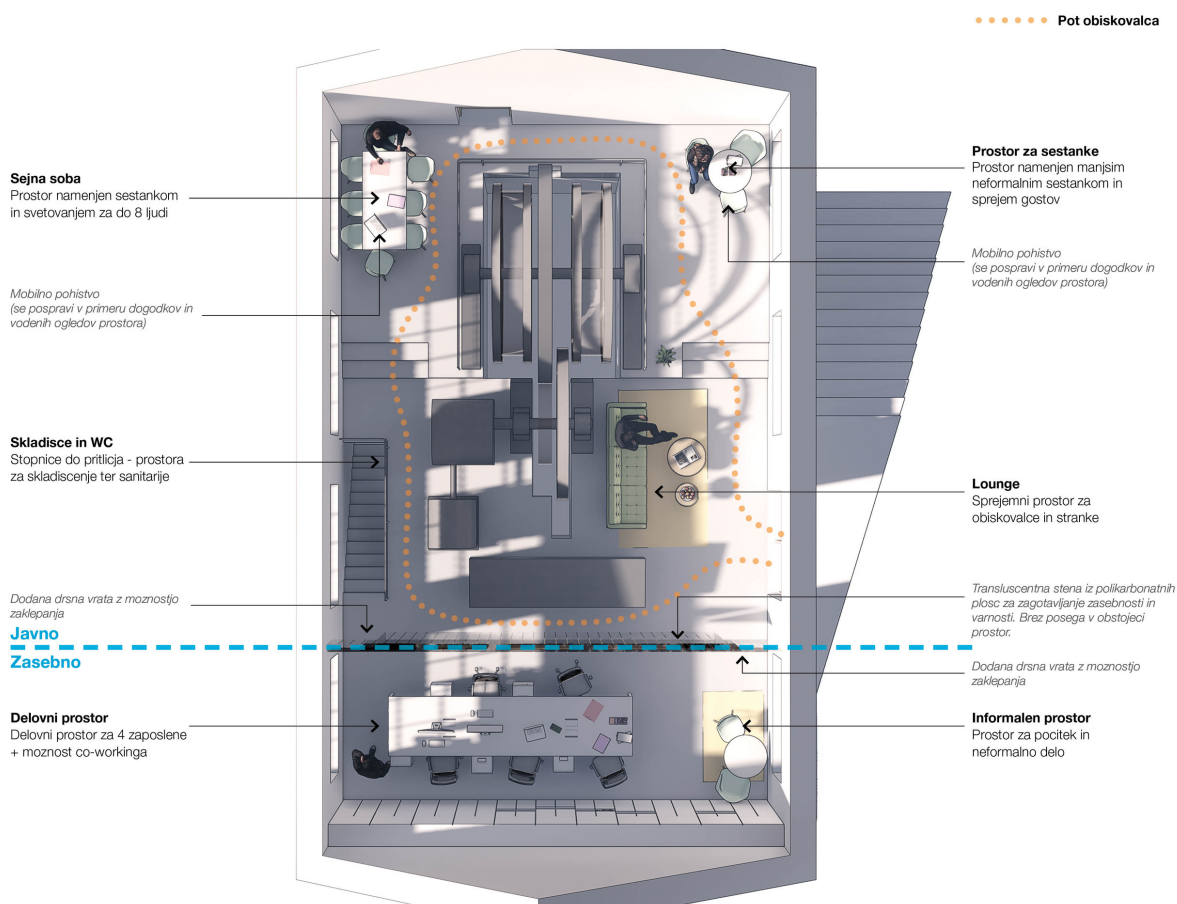
Kdo je (bil) pravzaprav Inzaghi?

Jašek je ime dobil po dolgoletnem rudniškem upravitelju, grofu Franzu Johannu von Inzaghiju, potomcu lombardske plemiške rodbine, ki je največji rudnik živega srebra v Habsburški monarhiji vodil med letoma 1764 in 1791. Inzaghijevo obdobje je močno zaznamoval razsvetljenski duh, saj sta bila tako rudnik kot mesto v drugi polovici 18. stoletja deležna številnih izboljšav na naravoslovnem in kulturnem področju. O pomembnosti grofa Inzaghija priča dejstvo, da je po njem poimenovan jašek – čast, ki so jo bili običajno deležni le cesarji in svetniki.

Karl von Inzaghi, Idrijčan .

Podobno kot njegovemu očetu Franzu Johannu je bleščečo kariero uspelo zgraditi tudi njegovemu sinu, grofu Karlu von Inzaghiju. V uglednih uradniških funkcijah je leta 1777 v Idriji rojeni Karl svojega očeta krepko presegel, saj je zasedal nekatera najvidnejša uradniška mesta tedanjega Avstrijskega cesarstva. Opravljal je namreč službo guvernerja Ilirije, Benečije in Moravske, leta 1842 pa je na Dunaju postal najvišji dvorni kancler.

NAPREJ V LETO 2021.

FEBRUAR.

Learning Lab ID20

Enodnevni (online/offline) kulturno-kreativni dan za 1. letnike Gimnazije Jurija Vege Idrija, čigar namen je v dijakih spodbuditi kreativne pristope – na primeru idrijskih rudarskih hiš.

Turizem in socialna omrežja

Pričetek spletnih predavanj na temo pravilne priprave vsebine za socialna omrežja. Vsebina predavanj je primerna za turistične akterje. Prva predavanja bodo potekala preko spleta in za lokalne akterje, glede na odziv se lahko širi na državni nivo.

MAREC.

Periferija vabi! (YouInd + Rural Youth + Profesionalizacija NVO)

Enodnevni nacionalni dogodek v Inzaghiju na temo zadrževanja mladih na periferiji (podeželje, rudarska območja) ter mladinskih politikah. Vključuje enodnevni hackathon.

APRIL.

Prhavzi

Predstavitev publikacije o prhavzih.

JULIJ.

Poletna prostovoljska akcija Mladi za dediščino

Tritedenska prostovoljska akcija 12 mladih Evropejcev za ohranjanje in razvoj dediščine idrijskih rudarskih hiš.

AVGUST.

Praznik idrijskih žlikrofov

Tradicionalni enodnevni festival posvečen enim in edini idrijskim žlikrofov. Prava družba, dobra hrana, izbrana pijača. Park Mejca.

SEPTEMBER.

Festival industrijske kulture (YouInd)

Enodnevno slavljenje idrijske industrijske kulture – nov festival, jašek Frančiške in novi pogledi na našo preteklost, sedanost in prihodnost.

IDRIJA 2020 + ID20

Vodnikova 3 (Inzaghi Shaft)

5280 Idrija, Slovenia

zivjo@idrija2020.si

+386 (0) 51 411 388